

សាកលវិទ្យាល័យវត្តប៊ុនសិរីសោស្ត្រ
និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចចំពោះប្រទេស CLMV
នៅក្នុងសមាហរណកម្មអាស៊ាន ឆ្នាំ ២០១៥**

ស្រាវជ្រាវដោយ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

និស្សិតឈ្មោះ

បណ្ឌិត អ៊ុន សកកុដា

-ជិន សារិន

-លុក ចន្ទ្យៈ

-កែ ហុកស្រីន

-លាង មុនីរ័ត្ន

-ថាង សុវណ្ណ

-ឈីន មុនី

-ឈុំ វឌ្ឍនា

-ម៉ី ពុចមកក

-ប្រជ់ ព្រេងមាលា

-ព្រីត សុវត្ថ

-ចូន តេនា

រឿង ចន្ទ្យៈ-

ថ្នាក់ បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ នីតិសាស្ត្រ

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៣

ជំនាញ នីតិករណ៍ ជំនាន់ទី១០

ឆ្នាំសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ ២០១៣

មាតិកា

១. ការបង្រៀនគម្លាតអតិថិជន	3
២. បញ្ហាប្រឈមមុខនៃប្រទេស CLMV និងតួនាទីរបស់ដៃគូក្នុងតំបន់	4
ក. ប្រទេសកម្ពុជា	5
ខ. ប្រទេសឡាវ	6
គ. ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា	7
ឃ. ប្រទេសវៀតណាម	8
ង. ប្រទេសថៃ	9
ច. អាស៊ាន	10
ឆ. ប្រទេសចិន ជប៉ុន និងកូរ៉េ	11
៣. អនុសាសន៍គោលនយោបាយ	11
ក. ការអតិថិជនប្រើប្រាស់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសមួយនៅក្នុង CLMV	12
ខ. ការអតិថិជនបណ្តាញជីវចក្ខុ	13
គ. ការអតិថិជនធនធានមនុស្ស: ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនិងវេជ្ជបណ្ឌិតសាធារណៈ	14
ឯកសារយោង	16

យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចចំពោះប្រទេស CLMV

នៅក្នុងសហបរិច្ឆេទអាស៊ាន

គម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍន៍ដ៏ធំ នៅតែកើតមានឡើង នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើត ដែលអាចធ្វើឱ្យយើង សង្កេត ឃើញ យ៉ាងច្រើនពីភាពខុសគ្នាមួយរយងនៃផលិតផលក្នុងស្រុកចំពោះមនុស្សម្នាក់ៗ យើងត្រូវប្រឈមមុខនឹងការខិតខំឱ្យ អស់សមត្ថភាពយ៉ាងពិតប្រាកដ។ ទោះបីជា នៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ ពេលបរិស្ថាននយោបាយត្រឹមត្រូវ គឺបានជួយ ទៅដល់ភាពខុសគ្នានេះ ដែលអាចជួយទៅដល់ភាពខ្លាំងក្លានៃសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់តំបន់នេះ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ឱ្យ មានប្រសិទ្ធភាពនូវកំលាំងរួមមួយ។ នៅក្នុងពាក្យមួយផ្សេងទៀត ភាពខុសគ្នានៃខ្លួនវាផ្ទាល់ អាចនឹងត្រូវបានក្លាយទៅ ជាកម្លាំងជម្រុញ ដែលធ្វើឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍មានគម្រាតតូចៗ ការទាមទារនេះ គឺមានលក្ខណៈគាំទ្រខ្លាំង ដោយផ្អែកលើក បទពិសោធន៍នៃការអភិវឌ្ឍន៍ នៃសញ្ញាណរបស់ប្រទេសអាស៊ានទាំងអស់។

នៅក្នុងទិដ្ឋភាពនៃការប្រកួតប្រជែងជាសកលកាន់តែខ្លាំងឡើង ដែលជាយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍របស់ ប្រទេសនីមួយៗ គួរតែត្រូវបានរចនាឡើង ដើម្បីប្រើប្រាស់កងកម្លាំងបែកខ្ញែក ហើយកម្លាំងប្រមូលផ្តុំ នៅក្នុង ផលិតកម្មនិងបណ្តាញចែកចាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ នៅតាមបណ្តោយផ្លូវការអភិវឌ្ឍ ហើយបញ្ជា ដ៏សំខាន់នេះនឹងចាប់ផ្តើម ពីរបៀបក្នុងការចូលរួមក្នុងបណ្តាញ និងការផ្លាស់ប្តូរទៅរបៀបដើម្បីបង្កើត អ្វីដែល ផ្តល់គ្នានូវឧស្សាហកម្មនិងបន្ទាប់មករបៀបក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងរចនាសម្ព័ន្ធខ្នាស់។ ដូច្នេះវិធានការគោលនយោបាយចាំបាច់ខុសគ្នាដោយប្រទេសនេះ បើយោងតាមប្រទេសជាក់លាក់ លក្ខខណ្ឌដូចជាតំណក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច នោះគឺកត្តាទាយជួរទាន និងកត្តាទីតាំង។

នៅក្នុងការរៀបចំ ដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតប្រភេទយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់ ប្រទេសដែលចូល មកក្រោយ នៅអាស៊ាន គឺមានប្រទេសកម្ពុជា ឡាវ មីយ៉ាន់ម៉ា និងវៀតណាម (CLMV), គម្រោងស្រាវជ្រាវ ERIA មួយមានចំណងជើងថា "យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់ប្រទេស CLMV

ក្នុងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច" ត្រូវបានធ្វើឡើងខ្លាំងៗ។ ចំនុចនេះសង្ខេបអំពីការរកឃើញដ៏សំខាន់ និងអនុសាសន៍គោលនយោបាយ។

១. ការបង្រួមគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍

ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវបានដំណើរការយ៉ាងឆាប់រហ័ស នៅក្នុង តំបន់អាស៊ីបូព៌ា ដែលមានចំនួនកើនឡើង នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសេរី និងគម្លាតពាណិជ្ជកម្ម។ សេរី ភាព នៃពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ និងវិនិយោគ អមដំណើរការ នៃការធ្វើសមាហរណកម្មនេះត្រូវបាន គេរំពឹងថានឹងបង្កើនល្បឿន កំណើនសេដ្ឋកិច្ច នៃតំបន់ទាំងមូល។ ទោះជាយ៉ាងណា នៅពេលដូច គ្នា មានការព្រួយបារម្ភរហូតថា សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ក៏អាចពង្រីកគម្លាតការអភិវឌ្ឍ ដែលមាន ស្រាប់ នៅក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកដោយខ្លួនឯង ក៏ដូចជាក្នុងចំណោមតំបន់ក្នុងស្រុក នៅ ក្នុងប្រទេស នីមួយៗនៅតែមាន។ ប្រសិនបើ គម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ដូចក្នុងតំបន់បន្តពង្រីក វាអាចរារាំងស្ទុះ ដល់ការរីកចម្រើន នៃការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ក៏ដូចជាក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ា។

ទោះបីជាសមាជិកថ្មី នៃអាស៊ាន CLMV ចែករំលែកស្ថានភាពស្រដៀងគ្នាជាច្រើន ក្រុមនេះ ក៏មាន ភាពខុសគ្នាជាច្រើន។ ឧទាហរណ៍៖ ទំហំទីផ្សារ អាទិភាព សេដ្ឋកិច្ច ជាដើម។ ឧទាហរណ៍៖ ខណៈពេលដែល ប្រទេសវៀតណាមបានសម្រេចកម្រិតខ្ពស់ នៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងចំណោម មនុស្សម្នាក់ អ្វីដែលនៅ សល់របស់ក្រុមនេះនៅតែមានប្រាក់ចំណូលទាប និង ធនធានមនុស្សនៅ មានកម្រិត។

បណ្តាប្រទេស CLMV បានចែករំលែកលក្ខណៈទូទៅ ដូចនេះពួកគេ គឺជាការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋ កិច្ចរបស់ប្រទេសមានវិសាលភាពទូទៅនៃភាពក្រីក្រខ្ពស់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ពួកគេ គឺមានកសិឧស្សាហ កម្ម ហើយមានស្ថាប័នទន់ខ្សោយ ដើម្បី គាំទ្រដល់ទីផ្សារសេដ្ឋកិច្ច។ បើទោះបីជាប្រទេស CLMV នាំឱ្យទទួលបាន នូវការ កម្រិតពិតប្រាកដ នៃស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងឆ្នាំប៉ុន្មានចុងក្រោយ នេះ និងត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាចំនួនមួយ នៃសេដ្ឋកិច្ចលូតលាស់លឿន បំផុត នៅក្នុងតំបន់គ្មាន ការងារធ្វើ និងស្ថិតនៅក្រោមការងារនៅតែមានរយៈពេលយូរ។ ប្រទេស CLMVនៅតែប្រឈមនឹង បញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយ នៅក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំង នឹងភាពក្រីក្រ និងបង្រួមគម្លាតទ្រព្យសម្បត្តិក្នុង

ចំណោមប្រជាជនរបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ក្នុង ចំណោមតំបន់ ជាពិសេសតំបន់ជនបទ និងទីក្រុងក្នុងប្រទេសរបស់ពួកគេ។

ទោះបីជាមានឧបសគ្គផ្សេងគ្នាមួយចំនួន នៅក្នុងដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍប្រទេស ដោយប្រទេសឯកត្តភូត ប្រទេស CLMV មានសក្តានុពលដ៏ធំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនាពេលអនាគត។ ការអភិវឌ្ឍ នៃប្រទេស CLMV នេះត្រូវបានអាស្រ័យលើការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងប្រទេសដោយខ្លួនឯង និងការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុង និងក្រៅតំបន់។

អាស៊ានបានប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងខ្លាំងទៅនឹង ការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ជាមួយនឹងការផ្តោតសំខាន់ពិសេស ទៅលើបង្រួមគម្លាត នៃការអភិវឌ្ឍក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិករបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងបរិបទនេះ ការផ្ដួចផ្ដើមសម្រាប់សមាហរណកម្មអាស៊ាន (IAI) ផែនការការងារសម្រាប់ការបង្រួមគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងអាស៊ានត្រូវបានអនុម័ត ដើម្បីជួយដល់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិកថ្មី ជាមួយនឹងគោលបំណងនៃការបង្រួមគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងចំណោមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន និងការធ្វើឱ្យឆាប់រហ័សសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់កាន់តែច្រើន ដែលបានលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌ ការអភិវឌ្ឍ និងការជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងប្រទេស CLMV ។

ការបង្រួមគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍ គឺជាការស្របជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អាស៊ាន ក្នុងការកសាងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ច។ ការរួមបញ្ចូលអាស៊ានយ៉ាងពេញលេញ នឹងទ្រទ្រង់ភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ខ្លួន នឹងបង្កើន ការប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួននៅក្នុងការប្រឈមមុខនឹងការប្រឈមការកើនឡើងនៃការថ្នាក់តំបន់ និងសកល លោកហើយនឹងដើរតួនាទីជាកាតាលីករសម្រាប់ការពង្រឹងសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចអាស៊ីបូព៌ាមួយ។ លើសពីនេះទៅទៀត ភាពរឹងមាំផ្នែក សេដ្ឋកិច្ចរបស់អាស៊ាន នឹងមិនត្រឹមតែផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់អាស៊ានតែម្នាក់ ឯង នោះទេ ប៉ុន្តែក៏ផ្តល់ដក់ដៃគូរបស់ខ្លួន ផងដែរ។ ដូច្នេះ សមាហរណកម្មអាស៊ាន នៅតែជាកត្តាដ៏សំខាន់ ដែលនឹងត្រូវទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ាទាំងមូល។

២. បញ្ហាប្រឈមមុខនៃប្រទេស CLMV និងតួនាទីរបស់ដៃគូក្នុងតំបន់

គម្រោងនេះ មានគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ប្រទេស CLMV ក្នុង សាកលភារៈបន្ថែម និងដើម្បីជួយបង្រួមគម្លាតអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងចំណោមប្រទេសក្នុងតំបន់។ ចំណុច ប្រសព្វគ្នានេះបានផ្អែកលើការវាយតម្លៃលទ្ធផលសេដ្ឋកិច្ច និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច បញ្ហា ប្រឈម និងអនុសាសន៍ គោលនយោបាយសម្រាប់ប្រទេស CLMV ជាក្រុមមួយសម្រាប់ប្រទេស ដោយខ្លួនឯង និងសម្រាប់ដៃគូខាង ក្រៅដើម្បីសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍដ៏សំខាន់នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ ប្រទេស CLMV នេះ។

ក. ប្រទេសកម្ពុជា

ចាប់តាំងពីប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបានសន្តិភាព និងការផ្សះផ្សាប្រជាជាតិតាមរយៈកិច្ចព្រម ព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ និងការបោះឆ្នោតទូទៅជាសាកលនៅឆ្នាំ ១៩៩៣ ប្រទេសកម្ពុជាបាន រីករាយមួយកម្រិតធំ នៃស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍជាបន្ត។ ទោះបីជាចាប់ផ្តើមពីមូល ដ្ឋានដ៏ទាបមួយនេះ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុក ជាប្រទេសមួយនៃប្រទេសមានសេដ្ឋកិច្ចរីក ចម្រើនលឿនបំផុត នៅក្នុងតំបន់នេះ ដោយមានអត្រាកំណើនពីរខ្ទង់ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់រយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ បញ្ហាប្រឈមការអភិវឌ្ឍជាច្រើននៅតែមាន រួមបញ្ចូលទាំងអត្រា ការប្រាក់ ខ្ពស់ ភាពក្រីក្រ គម្លាតប្រាក់ចំណូលដ៏ធំមួយ ដែលជាមូលដ្ឋានផលិតកម្មមានកម្រិតទាប និងធនធានមនុស្សមានការខ្វះខាត។ វិស័យដ៏សំខាន់ ដែលរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច គឺជាវិស័យឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ទេសចរណ៍ សំណង់ និងកសិកម្ម។ ប្រទេសកម្ពុជាបាននឹងកំពុង អនុវត្តផែនការទី៣ រយៈពេលប្រាំឆ្នាំនិងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោន របស់រដ្ឋាភិបាល ដែលផ្តោតលើ កំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព។ កម្ពុជាមាន ផលិតផលដូចគ្នាមួយចំនួនបានបញ្ចប់ ហើយផលិតផលទាំងនោះ ជាធម្មតានៃគុណភាពទាប ដែល ផលិតផលទាំងនោះមិនអាចប្រកួតប្រជែងជាមួយផលិតផលស្រដៀងគ្នានោះ ដែលបាននាំចូលពី ប្រទេសជិតខាង។

ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការលើកកម្ពស់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគមានសារៈ សំខាន់ខ្លាំងណាស់ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនាពេលអនាគត។

ខ. ប្រទេសឡាវ

នៅក្នុងបរិបទ នៃការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់នេះ ប្រទេសឡាវបាននឹងកំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន ដែលប្រទេសនេះ ជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេស ដែលមានការអភិវឌ្ឍតិចតួច(ប្រទេសមានការអភិវឌ្ឍទាប) នៅក្នុងពិភពលោក។ ដូច្នេះ រដ្ឋាភិបាលឡាវបានអំពាវនាវ ឱ្យមាន យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមរយៈពេលវែង ដោយមានគោលដៅដើម្បីបញ្ចប់ការសិក្សា ពីស្ថានភាពក្រីក្រក្នុងឆ្នាំ២០២០ នេះ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវ គោលដៅនេះ រដ្ឋាភិបាលឡាវ បានធ្វើការខិតខំប្រឹងប្រែង ដ៏អស្ចារ្យ ដើម្បីបង្កើតក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ទូលំទូលាយ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងឧស្សាហកម្ម និងយុទ្ធ សាស្ត្រសម័យទំនើប ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ទីប្រាំពីរ ដែលដាក់ណែនាំជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រលុបបំបាត់ភាព ក្រីក្រ (National Growth and Poverty Eradication Strategy)(NGPES) និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យ រយៈពេលវែង ។

ទោះជាយ៉ាងណា ដើម្បីអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍របស់រដ្ឋាភិបាល ដោយផ្អែកលើសក្តានុ ពល និងឱកាសទទួលបានជោគជ័យ ក្នុងការបង្រួមគម្លាត នៃការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសនៅក្នុងតំបន់។ អនុសាសន៍គោលនយោបាយជាក់លាក់ របស់ប្រទេសមួយចំនួនបញ្ជាក់ថា ដើម្បីបញ្ជាក់ពីទស្សនៈ នៃការ ស្រាវជ្រាវមួយ ដែលអាចនឹងត្រូវបាននាំយក ទៅក្នុងបញ្ជី ពេលគឺ៖

(១) ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយផ្ដោតលើ បណ្តាប្រទេស ដ៏ដែលបានតភ្ជាប់ និងច្រករបៀង សេដ្ឋកិច្ច

(២) ការពង្រឹង វិស័យឯកជន ដោយការលើកកម្ពស់វិស័យសហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និងទីផ្សារ ដូចជា ហិរញ្ញវត្ថុ , ការងារ និងទីផ្សារអចលនទ្រព្យកំពុងអភិវឌ្ឍន៍

(៣) ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ ដោយការលើកកម្ពស់ វប្បធម៌ធម្មជាតិ, មានមូលដ្ឋាន និងទេសចរណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រនៅក្នុងប្រទេស ជាគោលដៅទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព

(៤) ធនធានធម្មជាតិដែលមានមូលដ្ឋាន នៃឧស្សាហកម្មទាំងពីរ ដូចជា បរិស្ថានសេដ្ឋកិច្ច និងឧស្សាហកម្មដែលមានប្រសិទ្ធភាព

(៥) ការលើកកម្ពស់ ឧស្សាហកម្ម កែច្នៃ នៅក្នុងប្រទេសនេះ សម្រាប់ការនាំចេញ និងការប្រើប្រាស់ ក្នុងស្រុក និង

(៦) ការអភិវឌ្ឍ ធនធានមនុស្ស ដោយផ្ដោតលើ សាលាវិជ្ជាជីវៈ និងការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ការ កម្លាំងពលកម្ម ដែលមានជំនាញមួយ។

គ. ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា

ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាមានសក្តានុពលដ៏ធំ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគត ដោយសារតែ ប្រទេស នេះមានទីផ្សារដ៏ធំមួយនៅក្នុងស្រុក សម្បូរទៅដោយធនធានធម្មជាតិដ៏សម្បូរបែប និង កម្លាំងពលកម្មច្រើន។ ធនធានទាំងអស់នេះ គឺប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាមិនទាន់បានយកមកប្រើប្រាស់ ឱ្យបានពេញលេញ នៅឡើយទេ។ ទោះបីជាប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ត្រូវបានប្រឈមនឹងឧបសគ្គជាច្រើននៅក្នុងការដោះស្រាយជាមួយនឹងការបញ្ហា នៅក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ។ ប៉ុន្តែប្រទេសនេះ បានប្តេជ្ញាចិត្ត ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្ម សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់របស់ខ្លួនឱ្យមានការរីកចម្រើននៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥។

ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាមានផែនការសេដ្ឋកិច្ចបួនឆ្នាំ៖ (គោលការណ៍ណែនាំជាមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បី ឆ្ពោះ ទៅរករដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ) ដែលរួមមាន៖

- ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មជាមូលដ្ឋាន និង គ្រប់គ្រងជុំវិញ នៃការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ផ្សេង ទៀត
- ការវិវត្តន៍ត្រឹមត្រូវនៃប្រព័ន្ធទីផ្សារតម្រង់ទិស
- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការអញ្ជើញចូលរួមក្នុងលក្ខខណ្ឌ នៃបច្ចេកទេស ដើម្បីឱ្យដឹងពីរបៀប និងការ វិនិយោគពីប្រភពក្នុងប្រទេស និងនៅបរទេស
- ផ្ដួចផ្ដើមគំនិតដើម្បីបង្កើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដែលត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋ និង ប្រជាពលរដ្ឋ។ ពន្លឿនកំណែ ទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុ និងការតម្រឹមឡើងវិញនូវ អត្រា ប្តូរ ប្រាក់ លើកកម្ពស់វិស័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (SMEs) បង្កើតឱ្យមានតំបន់ សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។ ទាញយកប្រយោជន៍ ពីទីតាំងភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន រវាងប្រទេសចិន ឥណ្ឌា និង អាស៊ាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា។

ឃ. ប្រទេសវៀតណាម

ប្រទេសវៀតណាម មានលក្ខខណ្ឌដ៏ល្អបំផុត ក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងប្រទេស ឱ្យរីកចម្រើនដោយខ្លួនឯង។ ដំណើរការនៃការកំណែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច មានគំនិតផ្តួចផ្តើមចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៨៦ ជាមួយនឹងទិដ្ឋភាពដ៏សំខាន់ ក្នុងការគាំទ្រយ៉ាងសកម្មចូលរួមនៅក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្ម សេដ្ឋកិច្ចអន្តរជាតិ ដែលបានជួយឱ្យសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេសវៀតណាម មានការរីកចម្រើន និងបានដាក់ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រដ៏រឹងមាំ បន្ថែម ទៀត សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនាពេលអនាគតក្នុងប្រទេស នេះ។ ប៉ុន្តែ ដោយប្រទេសនេះ នៅមានបញ្ហា ប្រឈម ជាច្រើននៅក្នុងការកំណែទម្រង់បន្ថែមទៀត របស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ប្រទេសវៀតណាម បានដាក់ចេញនូវ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រដ៏មហិមាធ្វ័រចំនួន ៤ ដើម្បីធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនមានការរីកចម្រើន នៅក្នុង ពេល ធ្វើ សមាហរណកម្មអាស៊ាន ឆ្នាំ២០១៥ ដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗ ខាងមុខនេះ៖

- ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឱ្យនៅខ្ពស់
- គេចផុតពីស្ថានភាពនៃប្រទេសក្រីក្រ ក្នុងឆ្នាំ២០១០
- ដើម្បីបង្កើនល្បឿនឧស្សាហូបនីយកម្ម និងដំណើរការទំនើបកម្ម ដូច្នេះនៅឆ្នាំ២០២០ ប្រទេស នេះនឹង ក្លាយជាប្រទេសឧស្សាហកម្មដ៏ទំនើប
- ដើម្បីឱ្យសមនឹងពាក្យស្លោកមួយថា "មនុស្សជោគជ័យ ប្រទេសខ្លាំង និងសមធម៌ ប្រជាធិបតេយ្យ និងសង្គមស៊ីវិល" ពិតប្រាកដ។

មួយវិញទៀត ប្រទេសវៀតណាមមានអនុសាសន៍គោលនយោបាយចម្បងចំនួន៤ គឺ៖

១. ជំរុញប្រទេសឱ្យមានការប្រៀបធៀបនូវគុណសម្បត្តិផ្លាស់ប្តូរ គុណភាពទំនិញតាមរយៈ៖
 - ការនាំចេញនាំចេញទំនិញផ្សេងៗ និង ការពង្រឹងការប្រកួតប្រជែងតំលៃ
 - ការទាក់ទាញការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព
 - ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជំនាញការងារ និងការគ្រប់គ្រង
២. កំណែទម្រង់សហគ្រាសរដ្ឋ (SOEs) ដោយផ្ដោតលើធម្យបាយ securitization និងការ ចុះបញ្ជី នៅលើផ្សារហ៊ុន។

- ៣. ដើម្បីបង្កើតលក្ខណៈល្អប្រសើរជាងមុន សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេស សាជីវកម្មទីផ្សារមូលបត្របំណុលកសាងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុមួយមានប្រសិទ្ធភាព និង សេរីភាវូបនីយ កម្ម គណនីមូលធនសមរម្យ
- ៤. ដើម្បីពង្រីកការធ្វើកំណែទម្រង់ពន្ធ ជាពិសេសអ្នកដែលបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងពន្ធរដ្ឋបាល និងពន្ធ ទ្រព្យសម្បត្តិ ដើម្បីពង្រីកមូលដ្ឋានពន្ធ

ង.ប្រទេសថៃ

ក្នុងនាមជាអ្នកជិតខាងប្រទេសថៃដើរតួនាទី ដ៏សំខាន់ណាស់ នៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ សេដ្ឋកិច្ច ជាមួយ CLMV។ គោលនយោបាយ ដ៏ល្បីល្បាញ របស់ប្រទេសថៃ **"គឺធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចជិតខាងរបស់ ខ្លួនមានការរីកចំរើន"** ហើយគោលនយោបាយនេះបានចាប់ផ្តើមចាប់តាំងពីដើមទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ១៩៩០។ ដើម្បី កំណត់ពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច យើងបាន គណនា សមាមាត្រ ពាណិជ្ជកម្ម ទៅនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបសម្រាប់ប្រទេសថៃ និងប្រទេស CLMV។ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មកើនឡើងខ្ពស់ ជាងសមាមាត្រផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ហើយពាណិជ្ជ កម្មដ៏សំខាន់ផ្សេងទៀតគឺ សេដ្ឋកិច្ច។ ទំហំនៃការធ្វើ ពាណិជ្ជកម្ម អន្តរជាតិបានកើនឡើង មិនត្រឹម តែសម្រាប់ ប្រទេសថៃនោះទេ ប៉ុន្តែក៏ កើនឡើងសម្រាប់ ប្រទេស ជិតខាងរបស់ខ្លួនផងដែរ។ ប្រទេសថៃមានតួនាទី ដើម្បីធ្វើឱ្យពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ មានរីកចម្រើន កាន់ប្រសើរឡើង ដែលអាច ទទួលបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេស វៀតណាម។ ពាណិជ្ជ កម្មរវាង ប្រទេសថៃ និង ប្រទេសជិតខាងរបស់ខ្លួន បានកើនឡើងផងដែរ ក្នុងរយៈ ពេលប៉ុន្មាន ទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ។ ប្រទេសថៃ គួរតែជួយប្រទេស CLMV ជាមួយការកសាងសមត្ថភាព ជា ពិសេស ក្នុងការ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងធនធានមនុស្ស និងផលិតភាព និងលើកទឹកចិត្តឱ្យ មានការចូល រួមពី វិស័យឯកជន ដើម្បីសម្របសម្រួលផែនការអភិវឌ្ឍជនបទក្នុងស្រុក ជាមួយនឹងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍ ន័កិច្ចសហ ប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដើម្បីកសាងបណ្តាញ សេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងតំបន់ ដើម្បីសម្រេចបាន នូវ គោលដៅនៃ ការបង្រួមគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍន៍។ បណ្តាញជីកជញ្ជូន អាចជាចំណុចចាប់ផ្តើម នៃ បណ្តាញបន្ថែមទៀត ដូច្នេះ តំបន់នេះ នឹងត្រូវបាន អភិវឌ្ឍទៅជាមជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្មតែមួយ។

ច.អាស៊ាន

មិនមានបញ្ហាទេចំពោះគម្លាតនៃការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ាន ក៏ប៉ុន្តែគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍ គឺជាការព្រួយបារម្ភដ៏សំខាន់ ដោយសារតែ កម្រិតនៃការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ាន ផលិតផល ដែលអាចមានផល ប៉ះពាល់នោះគឺ អាស៊ានអាចប្រឈមនឹងការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្លានៃសេដ្ឋកិច្ច សកល។

ទោះបីជាយ៉ាងក៏ដោយគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍ នៅក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ាននោះ អាចនឹងមាន បន្ថែម គម្លាតបីផ្សេងទៀត ដោយសារតែ អត្ថប្រយោជន៍ដែលកើតចេញពីសកលភា វូបនីយកម្ម ធ្វើឱ្យមាន ភាពមិនស្មើគ្នា នៃសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ។ គម្លាតនៃការធ្វើសមាហរ ណកម្ម មិនមែនបញ្ហាទៀតនោះទេ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺគម្លាតនៃការអភិវឌ្ឍបីសំខាន់ៗ មាន ដូចជា៖

- គម្លាតនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
- គម្លាតនៃប្រាក់ចំណូល
- គម្លាតនៃស្ថាប័ន

ក្រៅពីគម្លាត បីធំៗខាងលើ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មមួយចំនួន រវាងសមាជិកសមាជិកអាស៊ាន ៦ ប្រទេស និង ប្រទេស CLMV នៅតែមានសារៈសំខាន់ ហើយចំពោះការសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ វិញ គឺមិនមែនជាការ ព្រួយបារម្ភរបស់សមាជិកអាស៊ានទាំង ១០ប្រទេសនោះទេ។ ដូចដែលអាស៊ា នបានស្នើនូវ សកម្មភាពមួយ ចំនួន ដាក់ចេញនូវច្បាប់ថ្មីរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យសមាជិកនីមួយៗ ពិចារណា សម្រាប់ការពន្យារពេលដាក់បញ្ចូល ផលិតរបស់ខ្លួន ទៅក្នុងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ា ន (AFTA)។

ចាប់តាំងពីគម្លាតនៃការធ្វើសមាហរណកម្មនេះ ត្រូវបានសមាជិកអាស៊ានចាត់ទុកថា មិន មែនជាការ ព្រួយ បារម្ភរបស់អាស៊ានដូចជា៖ គម្លាតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគម្លាតប្រាក់ចំណូល និងគ ម្លាតស្ថាប័ន នោះ ទេ។

ផែនការការងារ IAI ត្រូវបានបង្វែរទិសដៅចេញពីគម្រោងមួយចំនួន ដែលបច្ចុប្បន្នស្ថិត នៅក្រោម តំបន់ “ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់តំបន់”។

ឆ. ប្រទេសចិន ជប៉ុន និងកូរ៉េ

ប្រទេសចិន ជប៉ុន និងកូរ៉េ គឺជាដៃគូ ដ៏សំខាន់បំផុត ដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍប្រទេស CLMV ឱ្យឈាន ទៅដល់កម្រិត បន្ទាប់ នៃការអភិវឌ្ឍឱ្យរីកចម្រើន។ កើនឡើងយ៉ាងច្រើន នៃការធ្វើ ពាណិជ្ជកម្ម និងការ វិនិយោគពីបណ្តាប្រទេសទាំងនេះ នឹងជួយលើកកម្ពស់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស CLMV តាមរយៈ ការផ្ទេរ បច្ចេកវិទ្យា ការបង្កើនជំនាញ ការបង្កើតការងារ ការកៀងគរមូលធន និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធ្វើ ឱ្យប្រសើរ ឡើង។ ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ (ODA) មកពីប្រទេសទាំងនេះ នៅ តែមានសំខាន់សម្រាប់ប្រទេស CLMV ដើម្បីកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងការ ជួយក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់។ ដើម្បីជំរុញ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង CLMV និងប្រទេស ចិនប្រទេសជប៉ុន និងប្រទេសកូរ៉េ ប្រទេស CLMV គួរផ្តល់ សមត្ថភាពដល់កម្មករផលិតផលទំនិញ មានគុណភាព និងអនុម័តគោលនយោបាយបើកចំហទ្វារ ដើម្បីទាក់ ទាញ វិនិយោគិនផ្ទាល់ពីប ណ្តាប្រទេសទាំងនេះ។

ប្រទេសចិន ជប៉ុន និងកូរ៉េខាងត្បូង គួរតែបន្តគាំទ្រ ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ដែលជាតម្រូវការដ៏ចាំបាច់នៅក្នុងបណ្តាប្រទេស CLMV និងផ្តល់នូវជំនួយ ដើម្បីកាត់បន្ថយអតុល្យ ភាព ពាណិជ្ជកម្មផងដែរ។ ដើម្បីអនុវត្តការអភិវឌ្ឍតំបន់ឱ្យបាន ជំទូលាយ មានប្រសិទ្ធភាពខ្លាំងក្លា វាជាការចាំ បាច់ណាស់ក្នុងការធ្វើការសិក្សាដែលទាក់ទងទៅនឹងអត្ថ ប្រយោជន៍/ការចំណាយ នៃការអភិវឌ្ឍន៍តំបន់នេះ ឱ្យមានការរីកចម្រើនដោយនាំយកមកនូវការប ណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងការកសាងសមត្ថភាពក៏ដូចជា យន្តការ គាំទ្រ ដល់ប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចឆ្លង កាត់ព្រំដែន។

៣. អនុសាសន៍គោលនយោបាយ

អនុសាសន៍គោលនយោបាយបានមកពីគម្រោងនេះ នឹងត្រូវគេរំពឹងថា នឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋាន ទិសដៅ មួយ សម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រការអភិវឌ្ឍក្នុងប្រទេស CLMV។ ទោះជាយ៉ាងណា វិធានការ

គោល នយោបាយ ជាក់លាក់ ត្រូវបានកំណត់ដោយ រដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ ដោយយោងតាម លក្ខខណ្ឌ ជាក់ស្តែងរបស់ប្រទេស នីមួយៗ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាការផ្តល់អនុសាសន៍គោលនយោបាយទាំងបី ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាចំណុច បន្ទាន់ និង ពាក់ព័ន្ធសម្រាប់ ប្រទេស CLMV ក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់របស់ខ្លួនឱ្យមានការរីកចម្រើន។

ក. ការអភិវឌ្ឍនិងប្រើប្រាស់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសមួយនៅក្នុង CLMV

សេដ្ឋកិច្ចប្រទេស CLMV មិនត្រូវបានរួមបញ្ចូលយ៉ាងជ្រៅទៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើត នូវបណ្តាញ ផលិតកម្ម និង ការចែកចាយ ថ្វីបើ ប្រទេសទាំងនេះ មានស្ថានភាព ទីតាំងភូមិសាស្ត្រល្អគួរឱ្យកត់សម្គាល់ មានការអប់រំសមរម្យ និង ប្រាក់ឈ្នួលពលកម្មការងារទាប។ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមិនទាន់មានការអភិវឌ្ឍ បាន ល្អ ជាពិសេសសំរាប់ការដឹកជញ្ជូន និង ស្ថានភាពក្រក្រីនៅក្នុងប្រទេស បានបង្អាក់ពួកគេ ពីការចូលរួមក្នុង បណ្តាញ ក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ា។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការចំណាយលើការភ្ជាប់សេវាកម្ម និង ការចំណាយលើការ អាជីវកម្មដទៃទៀត នៅក្នុងប្រទេស CLMV មិនទាន់មាន កម្រិតទាបគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីកាត់បន្ថយ ការចំណាយ ប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងតំបន់នៅឡើយទេ។ (ជាពិសេស នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាតែម្តង គ្រប់ផលិត ផលទំនិញ និង ថ្លៃសេវាកម្ម នានានៅមានតម្លៃខ្ពស់ ជាងបណ្តាប្រទេសជិតខាង)។

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស(SEZ) ដែលរួមមានដំណើរការនាំចេញនៅក្នុងតំបន់ (EPZs) អាចជាឧបករណ៍គោលនយោបាយដ៏ល្អមួយ ដើម្បីកាត់បន្ថយការចំណាយលើអាជីវកម្ម និងប្រតិបត្តិការដែលត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស CLMV នេះ។ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសនឹងផ្តល់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ល្អប្រសើរ ជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍ ដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងលើការវិនិយោគដើមទុននៅក្នុងការកំណត់ខណ្ឌសីមា តំបន់ផលិតកម្ម។ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសក៏នឹងផ្តល់នូវនីតិវិធីរដ្ឋបាលដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយដោយរួមបញ្ចូល ទាំងសេវាកម្មមួយ សម្រាប់ការបញ្ឈប់ការនាំចេញ និងនាំចូល សេវាអាជីវកម្ម ដូចជា ធនាគារបរទេស និង ដឹកជញ្ជូន និង ការគាំទ្ររបស់រដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា។ សេវា ទាំងអស់នេះមានប្រសិទ្ធភាព

នឹងអាចធ្វើទៅបាននៅក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដោយផ្ដាច់ខ្លួនពួកគេ ចេញពី ប្រទេសដែលនៅសល់ ដែលមូលហេតុនាំឱ្យមានភាពក្រីក្រ។

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស អាចត្រូវបានទីតាំងស្ថិត នៅតាមបណ្តោយតំបន់ព្រំដែនចាប់តាំងពី ឧស្សាហកម្ម ព្រំដែនអាចផ្តល់ដំណោះស្រាយ វិធីក្នុងការយកឈ្នះលើការចំណាយលើការធ្វើអាជីវកម្មកម្រិតខ្ពស់ និង តំលៃនៃការតភ្ជាប់សេវាកម្ម ចំពោះសេដ្ឋកិច្ច ប្រទេស CLMV នេះ។ តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ដែលមានទីតាំង ស្ថិតនៅតាមតំបន់ព្រំដែន អាចតភ្ជាប់ទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកតាមរយៈ ព្រំដែនរបស់ ប្រទេស CLMV ជាមួយប្រទេសជិតខាង ជាពិសេសប្រទេសថៃ មានមណ្ឌលមណ្ឌលដឹកជញ្ជូនមួយដ៏ធំ ដូចជា៖ កំពង់ផែសមុទ្រ ព្រលានយន្តហោះ និងមានផ្លូវដឹកជញ្ជូនទំនិញដ៏ធំ។ ដូច្នេះ ក្រុមហ៊ុន រួមទាំងក្រុមហ៊ុន ពហុជាតិ (MNCs) ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុង តំបន់ព្រំដែននៃ CLMV អាចរីករាយជាមួយនឹង អត្ថប្រយោជន៍ទីតាំង ដូចជា ភាពខុសគ្នាប្រាក់ ឈ្នួលអាចទទួលបានសេវាកម្មមានតំលៃទាប។ ដូច្នេះ CLMV គួរតែអភិវឌ្ឍតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសនៅក្នុងទីតាំងដែលជិតនឹងតំបន់ដឹកជញ្ជូន។ ដើម្បីអភិវឌ្ឍតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសប្រទេសនីមួយៗ គួរតែផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌផ្នែកច្បាប់មួយឱ្យច្បាស់លាស់ ផែនការមេ មេហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការគាំទ្រ បោសសំអាតដីបន្ទាប់ពី សេវាការថែរក្សា និងការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងម្ចាស់ និងវិនិយោគិនដែលសក្តានុពល ជាពិសេសក្រុមហ៊ុននាំមុខគេ។

ខ. ការអភិវឌ្ឍបណ្តាញដឹកជញ្ជូន

ប្រទេស CLMV គឺជាប្រទេសដែលសក្តានុពលដ៏ល្អបំផុតនៃភូមិសាស្ត្រដ៏អំណោយផលដោយសារ តែ ប្រទេសនេះ មានទីតាំងស្ថិតនៅជិតមហាសមុទ្រប៉ាស៊ីហ្វិក និង មហាសមុទ្រឥណ្ឌា និង នៅជិតបណ្តា ប្រទេស អាស៊ីដែលមានការរីកលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចដ៏ខ្លាំងក្លា ដូចជា៖ ប្រទេសចិន ឥណ្ឌា និងថៃ។ ដើម្បី ទាញ យកអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងពេញលេញពីទីតាំងភូមិសាស្ត្រនេះ ប្រទេស CLMV ត្រូវការអភិវឌ្ឍបណ្តាញ ដឹកជញ្ជូនមួយដ៏ល្អ ដែលត្រូវតភ្ជាប់ទីក្រុងសំខាន់ៗ និងកំពង់ផែនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសខាងលើ ជាមួយនឹង ប្រទេស CLMV។ ជាការពិតណាស់ ផ្នែកខ្លះនៃបណ្តាញនេះ ត្រូវបានសាងសង់រួចទៅហើយ ដោយកម្មវិធី មហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ (GMS) ដែលជាគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ផ្លូវសំខាន់នៃច្រក របៀង សេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះ គួរតែ

ត្រូវបានពង្រីកនិងបានតភ្ជាប់ជាមួយគ្នា ជាមួយនឹងប្រទេសជិតខាង ឱ្យបាន ជាច្រើន។ នៅក្នុង ដំណើរការនេះគម្រោងបច្ចុប្បន្ន នៃភាពជាដៃគូលើវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន (PPP) គួរតែត្រូវ បានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ដូច្នេះដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រតិបត្តិការ នៃការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ លើសពីនេះទៅទៀត ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម នៅតាមបណ្តោយផ្លូវធំៗទាំងនេះ “កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខ័ណ្ឌអាស៊ានស្តីពីការសម្របសម្រួល នៃ ទំនិញនៅក្នុងការ ឆ្លង កាត់” គួរតែត្រូវបានអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់។

គួរកត់សម្គាល់ថា ការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈ ការសាងសង់ផ្លូវដឹកជញ្ជូនហេ ដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ ដើម្បីទាក់ទាញក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្មទៅកាន់ប្រទេស CLMV និង ជួយ ប្រទេសសម្រេចបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំ។ ដើម្បីកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពល្អសំរាប់ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រទេស CLMV រដ្ឋាភិបាលត្រូវរៀបចំវិធានការ គោលនយោបាយជាក់លាក់មួយចំនួន ដើម្បីទាក់ទាញក្រុមហ៊ុនឧស្សាហកម្ម ទៅកាន់តំបន់នៅក្នុង ប្រទេស CLMV.

មួយនៃវិធានការដែលអាចធ្វើទៅបានគឺដើម្បីអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានការដឹកជញ្ជូននៅក្នុងតំបន់។ ដែលគេស្គាល់ថា ជាដំណើរការនៃការពង្រឹងគ្នាទៅវិញទៅមួយ ដែលជាទូទៅធ្វើការរវាងការបង្កើត តំបន់ ដឹក ជញ្ជូន និងការអភិវឌ្ឍប្រមូលផ្តុំគ្នា។

ប្រទេស CLMV អាចចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការជំរុញ លើផ្នែកវិស័យឧស្សាហកម្មធម្មតា ដូច ជា៖ ការផលិតចំណីអាហារ ការកាត់ដេរ ផលិតធនធាន និងវិស័យទេសចរណ៍។ នៅពេលដែលពួក គេ សម្រេច បាននូវជោគជ័យដ៏លំបាក ចំនួននៃការដឹកជញ្ជូន ទាមទារបង្កើតឱ្យបានកាន់ច្រើន ហើយពួកគេ អាចពង្រីក ការធ្វើឧស្សាហកម្ម ទៅកាន់ប្រទេសទាំងនោះ បន្ថែមទៀតជាមួយនឹងទំហំ សេដ្ឋកិច្ចកាន់តែច្រើនជាមុន។ ឧទាហរណ៍៖ គីមី គ្រឿងម៉ាស៊ីន និងអេឡិចត្រូនិច។

គ.ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សៈការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនិងរដ្ឋបាលសាធារណៈ

តម្រូវការបន្ទាន់ និង ការបន្ទាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស (HRD) គឺជាគោលកម្មវត្ថុ មួយដ៏ សំខាន់នៃការកសាងសមត្ថភាពនៅក្នុងប្រទេស CLMV នេះ។ ជាពិសេស ការអភិវឌ្ឍ ធនធានមនុស្ស (HRD) ត្រូវតែមានការអនុវត្តដោយផ្អែកលើការវិភាគថ្លៃចំណេញ ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យ

ទទួលបាន នូវប្រសិទ្ធិនៃការអប់រំ និង បង្រួមការចំណាយឱ្យនៅទាប។ ការវិនិយោគនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងរដ្ឋបាលសាធារណៈ នឹងផ្គត់ផ្គង់កម្មករជំនាញបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈទៅតាមតម្រូវការ។ធ្វើឱ្យប្រសើរនិងមានប្រសិទ្ធិភាព រដ្ឋបាល សាធារណៈ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការអនុវត្តកំណែទម្រង់ក្នុងស្រុក និងការកសាងស្ថាប័ន។

ភាគច្រើនបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ចំណាយធនធានខ្វះខាតរបស់ពួកគេ និងស្របតាមអាទិភាព ខ្ពស់នៃការអប់រំសិក្សាតម្រង់ទិស។ ទោះជាយ៉ាងណា លទ្ធផលជាក់ស្តែងនៃការអប់រំខ្ពស់នៅក្នុងទម្រង់នៃ សាកលវិទ្យាល័យសិក្សា-តម្រង់ទិស គឺស្ថិតនៅកម្រិតមួយទាប តិចជាងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ជាពិសេស នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

ធាតុផ្សំដ៏សំខាន់មួយផ្សេងទៀតនៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស (HRD) គឺជាការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ វិជ្ជាជីវៈរដ្ឋបាលសាធារណៈ គឺមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការផ្គត់ផ្គង់រយៈពេលខ្លីនៅក្នុងប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់។ រដ្ឋបាលសាធារណៈ គឺគន្លឹះក្នុងការទទួលបានភាពជោគជ័យ នៃការធ្វើកំណែ ទម្រង់ការ ក្នុងស្រុក និងការកសាងស្ថាប័ន នៅក្នុងប្រទេស CLMV នេះ។ ទោះជាមានចំនួននៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើស កំណត់និង វិធានការវិនិយោគសកលភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្មគឺជាកង្វល់មួយដ៏សំខាន់ ដែលស្ថិតនៅក្នុង ការអនុវត្ត មានការខ្វះខាតធ្ងន់ធ្ងរ នៃការបណ្តុះបណ្តាល និងសមត្ថភាពមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងរដ្ឋបាល សាធារណៈ ដើម្បីអនុវត្តគោលនយោបាយ និងកំណែទម្រង់ស្ថាប័ន។

ចំណុចទាំងពីរនេះជាតម្រូវការបន្ទាន់និងចាំបាច់ក្នុងការបង្កើតបណ្តាញការប្រព្រឹត្តទៅនៃស្ថាប័នសេវាកម្មស៊ីវិលនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ាទៅកាន់ប្រទេស CLMV អាចបញ្ជូនមន្ត្រីរដ្ឋបាលសាធារណៈរបស់ពួកគេ ទៅបណ្តុះបណ្តាល។

នៅក្នុងនេះ វិទ្យាស្ថានសេវាកម្មស៊ីវិល (CSI) នៅប្រទេសសិង្ហបុរីបានផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលសេវាកម្មស៊ីវិលដល់ទៅរដ្ឋបាលសាធារណៈអាស៊ាន។ លើសពីនេះទៀត ប្រទេសសិង្ហបុរីនិងម៉ាឡេស៊ីបានបង្កើត កិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលសេវាកម្មស៊ីវិល។

ឯកសារយោង

<http://www.eria.org/publications/images/pdf/PDF%20No1-1/No.1-1-part1-7.DEVELOPMENT.pdf>
www.eria.org/publications/research...4/No.4-part3-10-Cambodia.pdf
www.eria.org > [Publications](#) > [Research Project Reports](#)
www.eria.org/publications/research...4/No.4-part3-13-Vietnam.pdf
www.eria.org/publications/research.../No.4-part3-11-Lao%20PDR.pdf
ejournal.som.siu.ac.th/files/SIU%20JM%202-2%20Southiseng.pdf
www.eximbankindia.in/sites/.../CLMV%20OP%20NEW%20REVISED.pdf
www.aadcp2.org/uploads/user/6/PDF/REPSF/02-002-FinalReport.pdf
www.sdcmekong.org/wp-content/.../ODA-in-CLMV_March2013.pdf
disability-studies.leeds.ac.uk/files/library/mori-asean-eng.pdf